

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร โครงการอำเภอต้นแบบด้านการปศุสัตว์

กองแผนงาน กรมปศุสัตว์

การประเมินผลโครงการอำเภอต้นแบบด้านการปศุสัตว์ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยมีรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ปศุสัตว์อำเภอ จังหวัดละ ๑ อำเภอ จำนวน ๗๖ จังหวัด คิดเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๗๖ ราย และอาสาปศุสัตว์จังหวัดละ ๑๐ ราย เป็นจำนวน ๗๖๐ ราย จากการทอแบบสอบถามดังกล่าว พบว่า ปศุสัตว์อำเภอจำนวน ๗๖ ราย มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๗๖ ราย คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐ และอาสาปศุสัตว์ จำนวน ๗๖๐ ราย มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๖๕๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๙๒

ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอที่เข้าร่วมโครงการทั้งประเทศ ๗๖ อำเภอ เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงสัตว์ปีกมากกว่าเลี้ยงสัตว์ชนิดอื่นๆ โดยคิดเป็นสัดส่วน ๒ ต่อ ๑.๒ พืชอาหารสัตว์ที่นิยมเพาะปลูกมากที่สุด คือ หญ้าเนเปียร์ ใช้พื้นที่เพาะปลูก ๒๗,๗๕๖ ไร่ และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ใช้พื้นที่เพาะปลูก ๒๓,๒๖๐ ไร่ อาสาปศุสัตว์ส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน ๕๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๒๙ เพศหญิงจำนวน ๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๗๑ อายุเฉลี่ย ๔๙ ปี โดยมีอายุมากที่สุด ๗๗ ปี และน้อยที่สุด ๑๙ ปี อาสาปศุสัตว์ ๑ คนให้บริการแก่เกษตรกรโดยเฉลี่ย ๙๖ ราย/คน และนิยมเลี้ยง โคเนื้อ แพะ สุกร เป็ด ไก่เนื้อ และไก่พื้นเมือง/ไกชน นิยมปลูกพืชอาหารสัตว์ ได้แก่ หญ้าเนเปียร์ และหญ้าอูรี

เกณฑ์ที่ใช้คัดเลือกสำนักงานปศุสัตว์อำเภอเข้าดำเนินโครงการอำเภอต้นแบบนี้ ส่วนใหญ่ให้น้ำหนักความสำคัญกับการเป็นพื้นที่สำคัญด้านการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจของจังหวัดนั้นๆ และมีการบริหารงานที่ดีอยู่แล้ว ในส่วนการสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ปัจจัยพื้นฐานที่จัดสรรให้สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ไม่เพียงพอทั้งด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านวัสดุอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๒๙, ๗๕.๗๑ และ ๗๑.๖๔ ตามลำดับ และปัญหาการขาดแคลนยานพาหนะใช้ปฏิบัติงานในพื้นที่ เป็นเหตุผลส่วนใหญ่ที่ปศุสัตว์อำเภอให้ความสำคัญ

จากการศึกษาประเด็นกระบวนการดำเนินงานของสำนักงานปศุสัตว์อำเภอตามเกณฑ์เป้าหมายของสำนักงานปศุสัตว์อำเภอต้นแบบ โดยการจัดค่าเฉลี่ยค่าอันดับ พบว่า ปศุสัตว์อำเภอ ให้ความสำคัญต่อการควบคุมและป้องกันโรคเป็นอันดับแรก (ปลอดภัย สุขสบาย ปลอดภัยให้สัตว์ และปลอดภัยปากและเท้าเปื่อยและโรคเฮอร์ปัลเชฟติซีเมีย) อันดับรองลงมา ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรของสำนักงานปศุสัตว์อำเภอต้นแบบ ให้มีคุณลักษณะที่เป็นข้าราชการมืออาชีพ , ข้อมูลพื้นฐาน ต้องปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน ตามลำดับ

ด้านอัตรากำลังของสำนักงานปศุสัตว์อำเภอมีจำนวนน้อย ในขณะเดียวกัน มีปศุสัตว์อำเภอจำนวน ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๖๘ มีความเห็นว่า ในการปฏิบัติงานไม่ได้ประสานงานหรือการบูรณาการหน่วยงานภาคีอื่นๆ เพื่อขอรับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ ในการช่วยปฏิบัติงานทั่วไปตามโอกาสที่เหมาะสม

ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี สำนักงานปศุสัตว์อำเภอมีการนำมาใช้ได้พอสมควร โดยมีการใช้แอปพลิเคชัน (Applications) สำหรับการติดต่อสื่อสารและเก็บข้อมูล เช่น LINE หรือ Google Maps เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมทำ BIG DATA

ในอนาคต แต่ในส่วนอาสาสมัครที่มีผู้ที่ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีทางโทรศัพท์มือถือมากถึง ๑๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๒ คิดเป็นส่วน
ผู้ใช้เทคโนโลยีไม่ได้กับใช้ได้ เป็น ๑ ต่อ ๔ ด้วยเหตุผลเพราะอาสา ส่วนใหญ่มีอายุมาก (อายุเฉลี่ย ๔๙ ปี) การปรับตัวมาใช้เทคโนโลยีนั้น
เป็นเรื่องที่ต้องเริ่มเรียนรู้กันใหม่ จึงเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาตนเอง

ด้านความพึงพอใจต่อโครงการอำเภอดันแบบด้านการปศุสัตว์ในภาพรวม ปศุสัตว์อำเภอ มีความพึงพอใจในระดับ
ปานกลาง และอาสาสมัคร มีความพึงพอใจในระดับมาก

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินโครงการฯ

๑. ควรมีแนวทางที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานสำหรับหน่วยงานกำกับดูแล เช่น สำนักงานปศุสัตว์เขต หรือ สำนักงาน
ปศุสัตว์จังหวัด ในการบริหารงานด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และแนวทางในการมอบอำนาจให้สำนักงานปศุสัตว์อำเภอมีสิทธิ์
ในการบริหารจัดการตนเองได้มากขึ้น (Empowerment) และการกำหนดตัวชี้วัดที่เป็นจริง สมเหตุสมผลและเป็นไปได้ในการปฏิบัติงาน
รวมถึงการประสานความร่วมมือในระดับผู้บริหารหน่วยงานในพื้นที่ เช่น หน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ หน่วยงานปกครองหรือองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น และจากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรฯ เพื่อเปิดโอกาสให้สำนักงานปศุสัตว์อำเภอประสานงานง่ายขึ้นในการขอความ
ร่วมมือหรือขอรับการสนับสนุนผู้ปฏิบัติงานในการกิจในอนาคต

๒. ควรพิจารณาเพิ่มตำแหน่งที่ขาดแคลน และแก้ไขปัญหาการถูกยืมตัวมาช่วยราชการ และควรมีปัจจัยพื้นฐานที่
มีความพร้อม และแตกต่างกว่าสำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการฯ เพื่ออย่างน้อยเป็นการสร้างแรงจูงใจ (Motivation)
ในแง่ของการจัดการทรัพยากรบุคคล รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้